

Várpalotai évfordulók 2022

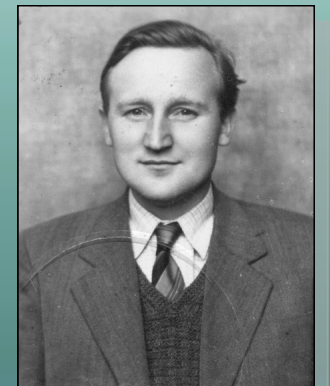
Összeállította:
Budai László
Varga Zsoltné

Kiadványszerkesztés:
Barta-Róhri Beatrix

Felelős kiadó:
Budai László

THURY-VÁR Nonprofit Kft.—Krúdy Gyula Városi Könyvtár
8100 Várpalota, Szent István u. 28.
88/592-060
konyvtar@krudylib.hu

5 éve, 2017-ben

- februárban forgatták Jennifer Lawrence Vörös Veréb (Red Sparrow) című filmjét Várpalota-Inotán a Béke Múvelődési Ház épületében
- február 23-án Gulág emlékhelyet és emléktáblát avatott a Marathon TKE Egyesület
- március 15-én elhunyt Lengyel László, a Bányász Táncegyüttes alapítója
- április 1-jén testvérvárosi szerződést kötött Várpalota és az olasz Sant'Elpidio a Mare település (Olasz napok)
- május 14-én elhunyt Egerszegi Lajos, - Szabadság hőse-díjjal kitüntetett 56-os forradalmár
- június 24-én emléktáblát avattak a 60 évvel ezelőtt megnyitott S-II. akna emlékére
- július 1-től a járóbeteg szakrendelések a Szent Donát Kórházba költöztek
- augusztus 16-án kínai napelemparkot adtak át az ipari park területén
- október 31-én a reformáció 500. évfordulója alkalmából emléktáblát állítottak a várpalotai református templomban

500 éve, 1522-ben

- december 8-án a palotai rendházban szerzetesi fogadalmat tett Tomori Pál kalocsai érsek, a mohácsi csata egyik hadvezére

545 éve, 1477-ben

- valamikor április 16. és november 23. között meghalt Újlaki Miklós, Bosnyákország királya, a palotai vár építtetője, birtokosa. A várat és a hozzá tartozó birtokokat fia, Lőrinc örökölte.

570 éve, 1452-ben

- Újlaki Lőrinc búcsú engedélyért folyamodott a pápához a palotai barátok Boldogságos Szűzről nevezett temploma javára

580 éve, 1442-ben

- szeptember 23-án Újlaki Miklós Bátorkőn keltezett menlevéllel szabad járást biztosított az özvegy Luxemburgi Erzsébet királynénak és kíséretének

290 éve, 1732-ben

- felépült a város központjában a Korona Szálló. Építtetője Zichy János gróf volt.

300 éve, 1722-ben

- elkezdődött a Zichy-kastély építése

440 éve, 1582-ben

- Ormándy Péter lett a palotai vár kapitánya

450 éve, 1572-ben

- Giulio Turco olasz származású építőmester felmérte a palotai várat, és elkészítette alaprajzát

485 éve, 1537-ben

- szeptember 30-án a Nagyváradon kelt adománylevel alapján Palota vára I. János adománya révén a protestáns Podmaniczkyaké (János és Rafael). Bátorkő mint pusztavár említődik.

- november 20-22-ig a közel 130 millió Ft-ból megújult utakat, parkolókat, járdákat adták át ünnepélyes keretek között a Tési-dombon (Körmöcbánya és Újlaky utca) és Inotán (Vásárhelyi, Zöldfa és Thököly u.)
- november 25-én Gyermekpalota Játsszóház nyílt Várpalotán

10 éve, 2012-ben

- március 11-én emléktáblát helyeztek el az evangélikus templomban Hrabowszky György evangélikus lelkész, író tiszteletére
- szeptember 23-tól Bóbita-házként működik tovább a Fogyatékosok Napközi Otthona
- novemberben átadták az uniós támogatással megvalósult városi kerékpárutat

15 éve, 2007-ben

- április 26-i képviselő-testületi döntés értelmében Várpalota csatlakozott a Bakony Turizmusáért Egyesülethez
- május 12-én az I. Civil Napon megnyitott a Civil Ház
- június 28-i testületi döntés értelmében Várpalota csatlakozott a Magyarországi Bányásztelepülések Országos Szövetségéhez (MABOSZ)
- szeptember 15-én tartották a Gróf Sztáray Antal Bányászattörténeti Gyűjtemény névadó ünnepségét
- szeptember 22-én avatták fel a Felsővárosi Helytörténeti Múzeum és Szálláshelyet
- október 3-án a Raiffeisen Bank által finanszírozott és a palotai fiók dolgozói által összeszerelt játszóteret adták át a Korompay utcában
- november 16-án a Faller Jenő Szakközépiskola új aulájában a névadó tiszteletére emlékhelyet és emléktáblát avattak

150 éve, 1872-ben

- augusztus 9-én a Székesfehérvár-Várpalota-Veszprém vasútvonalon megindult a közlekedés
- október 1-jén megkezdte működését az ispotály. Alapítója Waldstein János gróf, aki a jelenlegi Árpád u. 19. sz. házban kórházat rendezett be.

180 éve, 1842-ben

- február 12-én született Várpalotán Ney Dávid operaénekes

245 éve, 1777-ben

- márciusban készült el a Római Katolikus Templom. A falába épített emlékkövön az alábbi felirat olvasható latinul: „Az égből kapta eredetét. 1777 március hó.”

260 éve, 1762-ben

- március 8-án született Hrabowszky György író, evangélikus lelkész. Nevéhez fűződik az 1793-ban épült árvaház alapítása.

- április 21-én Pozsonyban született Bíró Antal festőművész, grafikus. A gyermekkorát és tanulóéveit Várpalotán töltő festő alkotásai a várpalotai képzőművészeti gyűjteményben találhatóak.

140 éve, 1882-ben

- január 29-én Farkas Mihály lelkész elnöklete alatt megalakult a Várpalotai Evangélikus Nőegylet. Tagjai beteglátogatást, karitatív, kulturális tevékenységet végeztek a gyülekezetben.
- december 6-án Budapesten született Korompay Lajos bányáigazgató, aki 1924-től 1939-ig a várpalotai lignitbányászat vezetője volt. Nevéhez fűződik az ország első Skip-(bödönös) aknájának megvalósítása.
- december 3-án Várpalotán született Baranyay Jusztin Gyula ciszterci szerzetes (Pannonhalma), egyházjogász, egyetemi tanár

145 éve, 1877-ban

- november 6-án Várpalotán született Singer Leó író, műfordító, várpalotai rabbi. Auschwitzban halt meg 1944-ben.

20 éve, 2002-ben

- október 13-án emléktáblát avattak a Kálvárián, az egykori bányász kolónia emlékére a Bányász hagyományok Ápolásáért Egyesület szervezésében
- októberben a II. világháborúban elesett magyar katonák sírjánál gránittáblát állított a Városszépítő –és védő Egyesület

25 éve, 1997-ben

- januárban bezárta kapuit az Országos Földtani Kutató és Fúró Vállalat
- január 22-én a Magyar Kultúra Napján átadták a felújított Inotai Faluházat
- március 8-án a 30 éves Tési-dombi Óvoda felvette a Szivárvány Óvoda nevet
- június 29-én emléktáblát avattak a zsinagóga homlokzatán, emlékkövet helyeztek el a zsidó temetőben az 1944. júniusában elhurcolt 300 zsidó polgár emlékére

- július 16-án elhunyt Tenczer Károly, a Béke Művelődési Ház egykori igazgatója, Várpalota díszpolgára
- szeptember 14-én felavatták a Mozgáskorlátozottak Várpalotai Szakszervezetének Székházát
- október 1-jén Pétfürdő elszakadt Várpalotától és önálló településként működik tovább
- október 17-én átadták a városi szennyvíztisztító telepet
- október 17-én szimbolikus „gázlánggyújtással” jelezve átadták a lakosságnak a város teljes gázhálózatát
- október 18-án az 1. Sz. Ált. Iskola felvette a Várkerti Általános Iskola és Szakiskola nevet
- október 20-án felszentelték az Irgalmas Jézus oltárát a katolikus templomban. Várpalota az Isteni Irgalmasság dunántúli zarándokhelyévé vált
- december 7-én istentiszteletet tartottak az inotai református templomban, felavatták az új tetőszerkezetet

30 éve, 1992-ben

- március 27-én Várpalota Város Önkormányzata elfogadta a város jelképeinek formáját, használatának rendjét. A város új címerét Tomay Miklós grafikusművész készítette.

95 éve, 1927-ben

- Polonyi István vendéglős saját költségén harangot öntetett a loncsosi Szent Donát-kápolna tornyába
- márciusban megalakult a Várpalotai Unió Torna Egylet (UTE), a Várpalotai Bányász Sportkör jogelődje
- március 4-én földrengés volt Várpalotán. (Mercalli-skálán 7-es fokozatú.)
- június 12-én tartották a Várpalotai Iparos Dalárda zászlószentelő ünnepségét. A zászlóanya Dr. Dréhr Imréné, ünnepi szónok Dr. Péter Sándor jegyző, a dalárda díszelnöke volt.
- július 6-án földrengés volt Várpalotán. (Mercalli-skálán 7-es fokozatú.)

100 éve, 1922-ben

- augusztus 9-én Várpalotán született Nagy Gyula Egry József-díjas festőművész, grafikus

115 éve, 1907-ben

- március 16-án megalakult a bányászok „Jó Szerencsét!” Olvasóköre
- április 5-én a Veszprémi Törvényszék bejegyezte Witzleben-Alddöbern Henrik iparvállalatát, a Várpalotai Ipartelepek Rt.-t

- szeptember 1-jén megkezdődött a tanítás a Rákóczi (Rákosi) telepi Általános Iskolában, valamint a 305-ös számú Szakmunkásképző Intézetben (Faller Jenő Szak-képző Iskola). (A tanítás az épület fő tér felőli szárnyában kezdődött, a következő év április 15-én a mai Szent István úti szárnyban az iskola kollégiuma is átadásra került)

80 éve, 1942-ben

- elkészült a Tiszti Kaszinó (Helyőrségi Klub) épülete. Fenzel András tervei alapján épült szecessziós stílusban.
- június 27-én Nagy Gyula festő, magyar levonteként megnyerte a Firenzei festészeti versenyt

85 éve, 1937-ben

- szeptember 19-én avatták fel az ország első frontharcos emlékművét. Az ifj. Haraszi Márton által készített alkotás bántai kőből készült. Az avatóbeszédet gróf Takách-Tolvay József ny. altábornagy, az országos szövetség elnöke tartotta.

90 éve, 1932-ben

- július 17-én tartotta a Várpalotai Evangélikus Nőegylet 50 éves jubileumi ünnepségét

- átadták a Fogyatékosok Napközi Otthonát (FONO), mely ma Bóbita-házként működik
- augusztus 21-én elhunyt Veszeloyszky Zoltán amatőr természetbúvár, rovar- és lepkegyűjtő. Nevéhez fűződik a Bakonyban korábban nem ismert, ritka fűrészlábú szöcske (Saga pedo) felfedezése.
- október 31-én alakult meg a Központi Gyakorló- és Lőtérparancsnokság
- ősszel megnyitott a Bátor ABC az Árpád utcában

35 éve, 1987-ben

- megalakult a várpalotai Diabetes Klub és a Bányász Nyugdíjas Klub
- október 22-én átadták az Ady Endre lakótelepi parkot
- október 23-án a Kossuth Rádió Ki Nyer Ma? című komolyzenei vetélkedőjét Várpalotáról, a könyvtárból közvetítették
- első alkalommal rendezték meg a várpalotai félmaraton futóversenyt
- emléktáblát helyeztek el Vásárhelyi András költő és Tomori Pál hadvezér tiszteletére a katolikus templom homlokzatán

40 éve, 1982-ben

- márciusban megalakult az Inotai Alumíniumkohó Nyugdíjas Klubja
- április 17-én a VBSK férfi kézilabdacsapata megkezdte szereplését az NB I-ben. A nyitó mérkőzést 1500 néző jelenlétében Várpalotán rendezték. Az eredmény: Várpalota – Tatabánya 31:29

45 éve, 1977-ben

- szeptember 29-én megkezdte működését a Tüzérségi Fegyvernemi Múzeum a Zichy-kastély épületében

50 éve, 1972-ben

- májusban Inota szomszédságában üvegházi kertészetet adtak át, melynek fűtési rendszere az erőműtől kapott hőenergiával történt
- július 8-án új házasságkötő termet avattak Várpalotán (a szakmunkásképző intézet épületében)
- december 14-én új szövetkezeti áruházat nyitott a Thuri György Munkásszövetkezet. A Palota Áruház alapterülete 900 m² volt, 7 millió Ft-os árukészlettel rendelkezett.

55 éve, 1967-ben

- megkezdte működését a Tési-dombi óvoda 7. Számú Napközi Otthonos Óvoda néven. (1997 óta a Szivárvány Óvoda nevet viseli)
- július 1-jén megalakult a Várpalotai Szénbányák Vegyesüzeme

65 éve, 1957-ben

- július 28-án megnyitotta kapuit a várpalotai piac
- október 4-én átadták a várpalotai Helytörténeti Múzeumot, mely a Jó Szerencsét Művelődési Házban működött

70 éve, 1952-ben

- elkezdődött Károlyi Antal Ybl-díjas építész tervei alapján a művelődési ház építése
- A honvédségi laktanya felvette Kossuth Lajos nevét
- megalakult a várpalotai férfi kézilabda szakosztály
- július 2-án 9 családot (32 várpalotai polgárt) hurcolt el otthonából az ÁVH. A deportált családok a Hortobágyra, kényszermunkatáborba kerültek. Köztük volt dr. Steixner Antal plébános, akit 2 év börtönbüntetésre ítélték.